

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่ ศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาเสพติด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 39 คน ครู จำนวน 286 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์และมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดแพร่ มีลักษณะเป็นแบบแบบเลือกตอบ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั่วไป

วิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาและโดยหาค่าร้อยละ (%)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สถานการณ์และมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดแก่นักเรียนของผู้บริหาร

สถานการณ์และมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารในโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดว่า การป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในด้านความประพฤติของนักเรียน เชิญหน่วยงานในชุมชนหรือผู้นำชุมชนมามีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังนักเรียนเสพยาเสพติด มีการจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนมีโครงการการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้น่าอยู่ มีการรณรงค์จัดโรงเรียนให้เป็นเขตปลอดสารเสพติดและมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ร้อยละ 100 รองลงมาสมาคมผู้ปกครองและมีการจัดเวรยามทั้งกลางวัน กลางคืน ร้อยละ 97.00 มีการแนะแนวและติดตามประเมินผลผู้ที่มีปัญหาเสพยาเสพติด ร้อยละ 93.60 คณะกรรมการรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดมีการประชุมและ

ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 90.90 โดยมีการประชุม 1-2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 51.50 และศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์แก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน ร้อยละ 81.80 ส่วนการตรวจสอบสภาวะของนักเรียนโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอเป็นบางครั้ง ร้อยละ 78.80 และมีการจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ยาเสพติด ร้อยละ 63.60

5.1.2 การมีส่วนร่วมของครูในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

5.1.2.1 สถานการณ์ยาเสพติดจากการตอบแบบสอบถามของครู พบว่าครูเคยพบเห็นบุคคลในและนอกโรงเรียนเสพยาเสพติด ร้อยละ 59.60 ส่วนที่พบมากที่สุดคือนักเรียน ร้อยละ 23.20 รองลงมาคือชาวบ้าน ร้อยละ 15.52 ส่วนสารเสพติดที่พบในโรงเรียนถ้าเรียงตามลำดับจะพบว่า เป็นจำพวกบุหรี่ย้อยละ 85.90 สุรา ร้อยละ 52.50 สถานที่ในโรงเรียนที่นักเรียนมั่วสุมมากที่สุด คือ ห้องน้ำ ห้องส้วม รองลงมาหลังอาคารเรียน ร้อยละ 24.70 ครูพบคนแปลกหน้าเข้าไปในโรงเรียน ร้อยละ 50 และได้มีการเตือนให้เลิก ร้อยละ 61.10 และแจ้งให้ผู้บริหารทราบ ร้อยละ 47.00

5.1.2.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของครูในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพบว่า มีการสอดแทรกความรู้ และวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในการเรียนการสอน ร้อยละ 100 มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการต่อต้านยาเสพติด ร้อยละ 99.5 มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับนักเรียน ร้อยละ 99.5 มีการจัดวิทยากร เจ้าหน้าที่ตำรวจ สาธารณสุข ฯลฯ มาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่นักเรียน ร้อยละ 99.5 มีการขอความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงานราชการ เอกชน เพื่อช่วยกันดูแลบุตรหลานไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 99.50 และ มีการจัดกิจกรรมประกวด คำขวัญ หรือเรียงความ เพื่อตระหนักถึงภัยของยาเสพติด มีการจัดป้ายนิทรรศการเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดและโทษของยาเสพติด และอื่น ๆ ร้อยละ 99.00 มีการจัดให้มีผู้นำทางศาสนา เช่น พระสงฆ์ อบรมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการอบรมนักเรียนเป็นแกนนำเพื่อเป็นตัวแทนในการสอดส่องดูแลการเสพยาเสพติดทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ร้อยละ 98.50 มีการจัดนิเทศติดตามผล การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียน ร้อยละ 98.00 มีการให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่นักเรียนที่มีปัญหาเพื่อหลีกเลี่ยงการเสพยาเสพติด ร้อยละ 95.50 มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 95.50 คือมีการประชุม 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา มีการรณรงค์ให้ครู ลด ละเลิกการเสพยาเสพติด เช่น บุหรี่ เหล้า ฯลฯ เพื่อเป็นแบบอย่าง ร้อยละ 92.90 ช่วงโรงเรียนปิดเทอม หรือวันหยุด ทางโรงเรียนได้จัดโครงการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจของ

นักเรียนอย่างต่อเนื่องและ มีการดูแลและประเมินผลนักเรียนที่ติดยาเสพติด ร้อยละ 86.40 มีการจัดโครงการพัฒนาอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 85.40

5.1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาเสพติด

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่า ผู้ปกครองส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 94.90 มีการรับฟังปัญหาของนักเรียนไม่ว่าเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องดีหรือไม่ ร้อยละ 94.60 มีการตักเตือนนักเรียนให้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติด ร้อยละ 94.30 ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ในการช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ร้อยละ 93.50 มีการสอดส่องดูแลในการคบเพื่อน ร้อยละ 91.70 มีการดูแลพฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียนว่ามีผลการเรียนต่ำผิดปกติ ร้อยละ 87.70 มีการติดตามตรวจสอบการเดินทางไป กลับของนักเรียนจากโรงเรียน ร้อยละ 86.90 และได้รับคำปรึกษาจากโรงเรียนเมื่อเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมที่ผิดสังเกต ร้อยละ 80.10

5.1.4 ข้อเสนอแนะการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหาร

5.1.4.1 มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแก่นักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนใช้ระเบียบของโรงเรียนในการควบคุมโดยมีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน วางมาตรการการลงโทษและแต่งตั้งคณะกรรมการคอยกำกับดูแลในงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง มีการประชุมขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และฝ่ายปกครอง คอยเฝ้าระวังและตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียน มอบหมายให้คณะกรรมการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอสนับสนุนงบประมาณจัดโครงการอบรม จัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดหลายๆ รูปแบบ มีการประชุมทุกเดือนเพื่อรับทราบข้อมูลเพื่อนำมาวางแผนพัฒนา ปรับปรุง และพัฒนาต่อไป

5.1.4.2 วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความรักและความอบอุ่นแก่นักเรียน ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมครู ผู้ปกครอง ครูจัดทำข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ประสานงานร่วมมือกับเทศบาล ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจจัดโครงการอบรมเยาวชนไทยต้านยาเสพติด อบรมให้ความรู้ในเรื่องของยาเสพติด และประสานให้ตำรวจให้ความรู้หน้าเสาธง จัดโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ถ้ามีเด็กกลุ่มเสี่ยงจะต้องมีการนิเทศ แก้ไขพฤติกรรม เสนอให้ดูแลและนัดหมายผู้ปกครอง ประชุมชี้แจง นักเรียน ผู้ปกครอง ครู ให้ตระหนักถึงภัยของยาเสพติดอยู่เสมอ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 สถานการณ์และมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแก่นักเรียนของผู้บริหาร

สถานการณ์และมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้บริหารในโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดว่าการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการประสานงานระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในด้านความประพฤติของนักเรียน เชิญหน่วยงานในชุมชนหรือผู้นำชุมชนมามีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังนักเรียนเสพยาเสพติด มีการจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนมีโครงการการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้น่าอยู่ มีการรณรงค์จัดโรงเรียนให้เป็นเขตปลอดสารเสพติดและมีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิทยานิพนธ์ของทิชากร กันหาเรื่อง แนวทางการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา 8 พบว่า มีการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหาร ครู อาจารย์ มีสมาคมผู้ปกครอง ครู และกรรมการศึกษาโรงเรียน กิจกรรมการป้องกันยาเสพติดที่จัดมาก คือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้และจัดทำป้ายนิเทศรณรงค์ลงมาสมาคมผู้ปกครองและมีการจัดเวรยามทั้งกลางวัน กลางคืน มีการแนะนำและติดตามประเมินผลผู้ที่มีปัญหายาเสพติด มีคณะกรรมการรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีการประชุมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชุม 1-2 ครั้งต่อเดือน

5.2.2 การมีส่วนร่วมของครูในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

5.2.2.1 สถานการณ์ยาเสพติดจากการตอบแบบสอบถามของครู พบว่าครูเคยพบเห็นบุคคลในและนอกโรงเรียนเสพยาเสพติด ส่วนที่พบมากที่สุดคือนักเรียน รองลงมาคือชาวบ้าน ส่วนสารเสพติดที่พบในโรงเรียนถ้าเรียงตามลำดับจะพบว่า เป็นจำพวกบุหรี่ สุรา สถานที่ในโรงเรียนที่นักเรียนมั่วสุม มากที่สุด คือ ห้องน้ำ ห้องส้วม รองลงมาหลังอาคารเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีรพงศ์ ใจสุนทร วิจัยเรื่อง การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลำพูน พบว่า การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการสำรวจเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักเรียน ที่พบมีการแพร่ระบาดมากที่สุดคือ บุหรี่ มีการมั่วสุมกันมากที่บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมที่ครูพบคนแปลกหน้าเข้าไปในโรงเรียน และได้มีการเตือนให้เลิก และแจ้งให้ผู้บริหารทราบ

5.2.2.2 ความคิดเห็นของครูในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพบว่า มีการสอดแทรกความรู้ และวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในการเรียนการสอน มากที่สุดรองลงมา

มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการต่อต้านยาเสพติดมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้กับนักเรียน มีการจัดวิทยากร เจ้าหน้าที่ตำรวจ สาธารณสุข ฯลฯ มาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทศพร ภูมิคำ วิจัยเรื่อง การป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าควรต้องเผยแพร่ความรู้และจัดป้ายประกาศข่าวสารเกี่ยวกับพิษภัยของสารเสพติดอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมที่เกิดประโยชน์มากที่สุดในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติด คือ จัดกิจกรรมเสริมรองลงมา คือ เชิญวิทยากรผู้เกี่ยวข้องมาบรรยาย มีการขอความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงานราชการ เอกชน เพื่อช่วยกันดูแลบุตรหลานไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และ มีการจัดกิจกรรมประกวด คำขวัญ หรือเรียงความ เพื่อตระหนักถึงภัยของยาเสพติด มีการจัดป้ายนิเทศการเกี่ยวกับปัญหาเสพติดและโทษของยาเสพติด และอื่น ๆ มีการจัดให้มีผู้นำทางศาสนา เช่น พระสงฆ์ อบรมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง มีการอบรมนักเรียนเป็นแกนนำเพื่อเป็นตัวแทนในการสอดส่องดูแลการเสพยาเสพติดทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีการจัดนิเทศติดตามผล การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มนักเรียน มีการให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่นักเรียนที่มีปัญหาเพื่อหลีกเลี่ยงการเสพยาเสพติด มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่องคือมีการประชุม 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา มีการรณรงค์ให้ครู ลด ละเลิกการเสพยาเสพติด เช่น บุหรี่ เหล้า ฯลฯ เพื่อเป็นแบบอย่าง ช่วงโรงเรียนปิดเทอม หรือวันหยุด ทางโรงเรียนได้จัดโครงการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและมีการดูแลและประเมินผลนักเรียนที่ติดยาเสพติด มีการจัดโครงการพัฒนาอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5.2.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่าผู้ปกครองส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีการรับฟังปัญหาของนักเรียนไม่ว่าเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องดีหรือไม่ มีการตักเตือนนักเรียนให้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติด ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ในการช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการสอดส่องดูแลในการคบเพื่อน มีการดูแลพฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียนว่ามีผลการเรียนต่ำผิดปกติ มีการติดตามตรวจสอบการเดินทางไป กลับของนักเรียนจากโรงเรียน และได้รับคำปรึกษาจากโรงเรียนเมื่อเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมที่ผิดสังเกต ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของอรรถพล บาลยอ, วิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่ครูคอยให้ความรู้ ตักเตือน และควบคุมดูแลพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งในและนอกโรงเรียน ขอเสนอแนะคือ ควรมีการสุ่ม

ตรวจปัสสาวะนักเรียน ประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อตัดเตือนหรือป้องกันปราบปราม และ รายงานข้อมูลที่เป็นจริงกับหน่วยงานที่ต้องการหรือเกี่ยวข้อง

5.2.4 ข้อเสนอแนะการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหาร

5.2.4.1 มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแก่นักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนใช้ระเบียบของโรงเรียนในการควบคุมโดยมีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน วางมาตรการการลงโทษและแต่งตั้งคณะกรรมการคอยกำกับดูแลในงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง มีการประชุมขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และฝ่ายปกครอง คอยเฝ้าระวังและตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียน มอบหมายให้คณะกรรมการประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอสนับสนุนงบประมาณจัดโครงการอบรม จัดกิจกรรมการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดหลายๆ รูปแบบ มีการประชุมทุกเดือนเพื่อรับทราบข้อมูลและนำมาวางแผน พัฒนา ปรับปรุง และพัฒนาต่อไป

5.2.4.2 วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความรัก และความอบอุ่นแก่นักเรียน ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมครู ผู้ปกครอง ครู จัดทำข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ประสานงานร่วมมือกับเทศบาล ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ จัดโครงการอบรมเยาวชนไทยต้านยาเสพติด อบรมให้ความรู้ในเรื่องของยาเสพติด และประสาน ให้ตำรวจให้ความรู้หน้าเสาธง จัดโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ถ้ามีเด็ก กลุ่มเสี่ยง จะต้องมีการนิเทศ แก้ไขพฤติกรรม เสนอให้ดูแลและนัดหมายผู้ปกครอง ประชุมชี้แจง นักเรียน ผู้ปกครอง ครู ให้ตระหนักถึงภัยของยาเสพติดอยู่เสมอ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลจากการทำวิจัยสถานการณ์การการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่ ศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่าการเสพยาเสพติดมีอยู่หลายประเภทที่พบมากที่สุดคือการสูบบุหรี่ของนักเรียนและการดื่มสุราซึ่งทางโรงเรียน ควรจะมีการระดมแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ให้เบาบางลง และควรที่จะศึกษาเจาะลึกลงไปเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

ควรจะทำการศึกษาและประเมินผลการใช้สารเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานการณ์เรื่องปัญหายาเสพติดได้มีการย้อนกลับมาเป็นระยะ เพื่อจะได้หาแนวทางการป้องกันและแก้ไขได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

